

ÎN C H E I E R E

08 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Consiliul municipal Chișinău,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu Asociația Obștească „Viitorul Sportiv” cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău și menținută hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 21 decembrie 2015, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă :

La 17 august 2015, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu AO „Viitorul Sportiv” cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a invocat că prin decizia nr. 3/45-5 din 19 mai 2015, Consiliul municipal Chișinău a transmis în locațiune, pe un termen de trei ani AO „Viitorul Sportiv”, încăperile cu suprafața totală de 11,9 m.p. din str. Alba Iulia 200/2, mun. Chișinău.

Indică reclamantul că efectuând controlul, sub aspectul legalității, al deciziei menționate și considerând că aceasta a fost adoptată cu încălcarea prevederilor legislației, la 24 iunie 2015 a expediat Consiliului municipal Chișinău notificarea nr. 1304/OT4-1267, prin care a solicitat anularea deciziei menționate ca fiind emisă contrar legislației, însă nu a primit nici un răspuns.

Consideră că la adoptarea deciziei menționate, Consiliul municipal Chișinău a ignorat prevederile art.77 alin. (2), (3) și (5) din Legea nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, care prevede că bunurile domeniului privat al unității administrativ teritoriale pot fi înstrăinate, date în administrare, în arendă ori în locațiune, în condițiile legii. Înstrăinarea, concesiunea, darea în arendă ori în

locațiune a bunurilor proprietate a unității administrativ teritoriale se fac prin licitație publică, organizată în condițiile legii, cu excepția cazurilor stabilite expres prin lege.

Susține reclamantul că conform art. 23 din Hotărârea Guvernului nr. 483 din 29 martie 2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate, autoritatea abilitată poate accepta darea bunurilor neutilizate în locațiune prin negocieri directe, atunci când închirierea lor nu a fost solicitată la o licitație, când cheltuielile de organizare a licitațiilor nu sunt justificate, însă prin prisma art. 77 alin. (5) din Legea privind administrația publică locală nr. 43-VXI din 28 decembrie 2006, tranzacțiile legate de înstrăinarea, concesiunea cât și darea în arendă ori în locațiune a bunurilor proprietate a unității administrativ teritoriale poartă un caracter oneros deoarece urmează a fi încheiate ca urmare a expunerii acestora la licitație, avându-se în vedere că organizarea și desfășurarea unei licitații, după regulile speciale întotdeauna urmărește scopul obținerii, în final a prețului maxim propus.

Astfel, procedura licitării dreptului de locațiune urma a fi petrecută cu respectarea prevederilor Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.136 din 10 februarie 2009, care stabilește că organizarea și desfășurarea licitației este condiționată de asigurarea liberului acces la licitație și a drepturilor egale pentru toți participanții, cu excepția celor lipsiți de acest drept și prioritatea prețului maxim propus.

Prin urmare, menționează că Consiliul municipal Chișinău la transmiterea în locațiune a încăperii din str. Alba Iulia 200/2, mun. Chișinău urma să respecte prevederile legale suscitade și să asigure accesul liber și egalitatea tuturor doritorilor de a obține dreptul la locațiune asupra încăperii menționate în decizie.

Totodată insistă că Consiliul municipal Chișinău la adoptarea actului administrativ contestat a ignorat și prevederile art. 9 alin. (2) din Legea nr.317 din 18 iulie 2003, privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, care reglementează că actele normative ale autorităților administrației publice centrale și locale trebuie să corespundă întocmai prevederilor constituționale, legilor precum și hotărârilor și ordonanțelor Guvernului.

În drept, își întemeiază cerințele în baza art. 68 din Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 și prevederile Legii contenciosului administrativ.

Solicită, anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr.3/45-5 din 19 mai 2015 „Cu privire la darea în locațiune a unei încăperi din str. Alba Iulia 200/2 (etajul 3) Asociației obștești de Părinți „Viitorul Sportiv”.

Prin hotărârea Judecătoriai Centru mun. Chișinău din 21 decembrie 2015 acțiunea a fost admisă, fiind anulată decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 3/45-5 din 19 mai 2015 „Cu privire la darea în locațiune a unei încăperi din str. Alba Iulia nr. 200/2 (etajul 3) Asociația obștească de Părinți „Viitorul Sportiv” ca fiind emisă cu încălcarea procedurii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2016 a fost respins apelul declarat de Consiliul mun. Chișinău și menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că prin prisma art. 77 al Legii privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006 și pct. 23 din Regulamentul cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 483 din 29 martie 2008, pct. 2 din Regulamentul

privind licitațiile cu strigarea și cu reducere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 136 din 10 februarie 2009 și pct. 3.1 din Regulamentul gestionării clădirilor, construcțiilor și încăperilor cu altă destinație decât cea locativă-proprietate municipală, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 11/15 din 23 decembrie 2014, pentru desemnarea câștigătorului și pretendentului la dreptul de a lua în locațiune bunul imobil, este necesară petrecerea licitației și emiterea unui act administrativ de confirmare a acesteia cu transmiterea bunului în locațiune.

Iar, cu referire la normele legale menționate instanța de apel a stabilit că, Consiliul municipal Chișinău a transmis în locațiune încăperea nr.7 cu suprafața de 11,9 m.p. din str. Alba Iulia 200/2 (etajul 3) din incinta Liceului - Internat Municipal cu Profil Sportiv, Asociației Obștești de Părinți „Viitorul Sportiv”, fără petrecerea licitației condiționată de prioritatea prețului maxim propus și cu ignorarea prevederilor Regulamentului licitațiilor pentru obținerea dreptului de locațiune a încăperilor aflate în gestiunea Consiliului municipal Chișinău aprobat prin Decizia nr. 6/25 din 18 februarie 2004.

În context instanța de apel a considerat întemeiată concluzia primei instanțe de admitere a acțiunii și a anularea deciziei nr. 3/45-5 din 19 mai 2015 „Cu privire la darea în locațiune a unei încăperi din str. Alba Iulia 200/2 (etajul 3) Asociației Obștești de Părinți „Viitorul Sportiv”, ca fiind emisă cu încălcarea procedurii stabilite.

La data de 09 decembrie 2016, Consiliul municipal Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei instanțe de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat că decizia instanței de apel a fost adoptată cu examinarea unilaterală a circumstanțelor cauzei și probelor din dosar și cu încălcarea esențială a normelor de drept material, fapt ce au dus la încălcarea drepturilor fundamentale ale omului și care constituie temei de admitere a recursului.

Consideră că decizia nr. 3/45-5 din 19 mai 2015 „Cu privire la darea în locațiune a unei încăperi din str. Alba Iulia 200/2 (etajul 3) Asociației obștești de Părinți „Viitorul Sportiv” a fost adoptată cu respectarea legislației în vigoare.

Totodată, indică recurentul că întrucât decizia instanței de apel din 17 mai 2016 a fost extrasă de pe site-ul: justice.md dpar la data de 15 octombrie 2016, consideră că recursul este declarat în termenul legal.

La 16 ianuarie 2017 Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus referință la recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău, invocând caracterul neîntemeiat al acestuia și solicitând respingerea lui cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în față completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. b) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) și alin. (2) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

După cum rezultă din actele cauzei, nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 21 decembrie 2015, prin care a fost admisă Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și anulată deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 3/45-5 din 19 mai 2015 „Cu privire la darea în locațiune a unei încăperi din str. Alba Iulia 200/2 (etajul 3” Asociației obștești de Părinți „Viitorul Sportiv”, ca fiind emisă cu încălcarea procedurii, Consiliul municipal Chișinău a contestat-o cu apel, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2016 a fost respins apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău și menținută hotărârea primei instanțe.

Tot materialele pricinii atestă că copia deciziei redactate a instanței de apel din 17 mai 2016, a fost expediată de către Curtea de Apel Chișinău în adresa tuturor participanților la proces, inclusiv și Consiliului municipal Chișinău la 06 iunie 2016, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire cu nr. de ieșire 19530-4 din 06 iunie 2016 (f. d. 91).

Cu toate acestea, însă, cererea de recurs a fost depusă de către Consiliul municipal Chișinău doar la 09 decembrie 2016, respectiv, în afara termenului legal prevăzut de art. 434 CPC.

Mai mult că, recurentul nici nu a invocat motive întemeiate care ar demonstra depunerea recursului în termen, sau omiterii acestuia din motive justificate.

Iar sub aspectul dat este de menționat că, materiale cauzei conțin Avizul de recepție CN 07 din 20 martie 2016, din care rezultă că la data de 29 martie 2016 Consiliul municipal Chișinău a fost înștiințat despre ședința instanței de apel din 19 aprilie 2016 (f.d. 77), însă atât la data respectivă cât și în ședința ulterioară a instanței de apel, care a avut loc la 17 mai 2016, reprezentantul Consiliului municipal Chișinău nu s-a prezentat, nu a comunicat instanței motivele neprezentării și nu a solicitat amânarea ședinței pentru o altă dată, survenind astfel, efectele neprezentării în ședință de judecată a părților și a reprezentanților, specificate la art. 206 CPC.

Sau, odată ce recurentul avea la cunoștință despre examinarea pricinii în instanța de apel, (f. d. 77), Consiliul municipal Chișinău, depunând recursul peste un termen de 6 luni și 22 zile din data emiterii deciziei, urma să justifice neîndeplinirea actului procesual în termenul prescris de lege.

În aceste condiții, și ținând cont de perioada de timp scursă de la data emiterii deciziei contestate și până la data depunerii recursului, și anume 6 luni și 22 zile, invocarea de către recurent a faptului că a luat cunoștință de decizia instanței de apel doar la data de 15 octombrie 2016, când a extras-o de pe site-ul justice.md, este lipsită de consistență, deoarece un asemenea comportament, în cazul în care recurentul a cunoscut despre examinarea cauzei în instanța de apel, este de rea-credință, având în vedere obligația părților de a se interesa de soarta dosarelor despre care iau cunoștință la intervale rezonabile de timp.

Or, potrivit și jurisprudenței CEDO, cu valoare de principiu (cauza Ghirea contra Moldovei (Hotărârea CEDO din 26 iunie 2012)), fiind înștiințat legal despre ședința instanței de apel din 19 aprilie 2016, Consiliul municipal Chișinău avea obligația de a urmări desfășurarea procesului în care este implicat ca parte.

Nu mai puțin, însă, se impune raportarea la cele constatate și a faptului că recurentul, având la cunoștință despre examinarea prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), fapt însă ignorat de acesta, ce a generat omiterea termenului la depunerea recursului.

Astfel, în condițiile acestui text, contrar susținerilor recurentului, deși, la materialele dosarului nu există o mențiune expresă privind recepționarea de către recurentul Consiliul municipal Chișinău a deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2016, însă, reieșind din circumstanțele enunțate în raport cu normele legale procedurale indicate, instanța de recurs reține că tergiversarea depunerii unui recurs dovedește doar un pasivism din partea recurentului și o atitudine superficială față de obligațiile procesuale ca parte în proces.

În această ordine de idei este cert că, depunând cererea de recurs împotriva deciziei instanței de apel peste un termen de 6 luni și 22 zile, recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională.

La caz, instanța de recurs notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a deciziei judecătorești emise în instanța de apel și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Așa fiind, în speța de referință Ponomaryov vs Ucraina (3 aprilie 2008), Curtea Europeană a reiterat cu titlu de principiu general că deși, în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele

Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

În lumina celor relevate, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Consiliul mun. Chișinău ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. b), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Consiliul municipal Chișinău se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva